

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/183/2002

POSTRZEGANIE PROBLEMÓW ROLNICTWA W KONTEKŚCIE UNII EUROPEJSKIEJ

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK 2002

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

-
- Społeczna ocena stanu polskiego rolnictwa różni się nieznacznie od diagnozy z lutego 1999 roku. Opinie o jego funkcjonowaniu są nadal w przeważającej mierze krytyczne. Ponad połowa ankietowanych (52%) zgadza się ze stwierdzeniem, że polskie rolnictwo jest zacofane i mało wydajne. Większość podziela pogląd, iż w Polsce jest za dużo małych gospodarstw (73%), uważa również, że ziemia musi przechodzić z gospodarstw podupadających do lepszych (71%). Pomimo akceptacji zmian struktury agrarnej postulat zmniejszenia liczby osób zatrudnionych w rolnictwie znajduje poparcie tylko jednej trzeciej ankietowanych (34%).
 - Według ogromnej większości respondentów (83%) nakłady finansowe z budżetu państwa na rolnictwo powinny znacząco wzrosnąć. Zdecydowana większość jest również zdania, że rząd powinien prowadzić interwencyjny skup produkcji rolnej (87%) oraz utrzymać wysokie cła na importowane produkty rolne (83%).
 - W ciągu ostatnich trzech i pół roku wzrósł (o 15 punktów) odsetek osób przekonanych, że wejście Polski do Unii Europejskiej przyczyni się do poprawy sytuacji w rolnictwie. Obecnie - odmiennie niż w lutym 1999 roku - przekonanie, że polskie rolnictwo zyska na integracji (46%), jest częstsze niż przeświadczenie, że poniesie straty (35%).
 - W odczuciu społecznym partią, która najbardziej troszczy się o interesy polskich rolników, jest Samoobrona. Ponad dwie piąte ankietowanych (44%) uważa, że ugrupowanie to w dużym stopniu dba o sprawy tej grupy społecznej. Mniej respondentów (36%) postrzega w ten sposób PSL. W wyraźnie mniejszym stopniu kojarzone są ze sprawami rolnictwa pozostałe ugrupowania. Wśród nich stosunkowo największą troskę o interesy rolników badani przypisują SLD.

Ostatnio wiele mówi się o problemach polskiego rolnictwa, głównie w kontekście planowanego przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Wiadomo jednak, że - niezależnie od członkostwa naszego kraju w tej organizacji - zmiany w tej dziedzinie gospodarki są niezbędne. Społeczne postrzeganie problemów rolnictwa badaliśmy w jednym z naszych ostatnich sondaży¹.

POSTRZEGANIE PROBLEMÓW ROLNICTWA

Postrzeganie polskiego rolnictwa niewiele się zmieniło w ostatnich latach. Społeczna ocena stanu rolnictwa w Polsce różni się nieznacznie od diagnozy z lutego 1999 roku. Ponad połowa ankietowanych zgadza się z opinią, że jest ono zacofane i mało wydajne. Większość dostrzega rozdrobnienie struktury agrarnej w Polsce i potrzebę jej przeobrażeń, zgadzając się z poglądem, iż w naszym kraju jest za dużo małych gospodarstw, oraz z tym, że ziemia musi przechodzić z gospodarstw podupadających do lepszych. Pomimo akceptacji zmian struktury agrarnej postulat zmniejszenia liczby osób zatrudnionych w rolnictwie znajduje poparcie tylko jednej trzeciej ankietowanych. Pogląd, że nie należy dążyć do zmiany *status quo* w tym zakresie, dość wyraźnie umocnił się w ciągu ostatnich trzech i pół roku. Do utrwalenia przekonania, że nie należy doprowadzać do redukcji zatrudnienia w rolnictwie, przyczynił się zapewne wysoki w ostatnim okresie poziom bezrobocia i obawy przed możliwością jego dalszego wzrostu.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (146) przeprowadzono w dniach 5-8 lipca 2002 roku na liczącej 1024 osoby reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Słyszy się różne stwierdzenia na temat stanu rolnictwa i polityki rolnej. Proszę powiedzieć, czy zgadza się Pan(i) czy też nie zgadza z poniższymi stwierdzeniami:	Tak		Nie		Trudno powiedzieć	
	II 1999	VII 2002	II 1999	VII 2002	II 1999	VII 2002
	w procentach					
- rząd powinien prowadzić interwencyjny skup produkcji rolnej	90	87	4	6	6	7
- państwo powinno chronić polskie rolnictwo, utrzymując wysokie cła na sprowadzane z zagranicy produkty rolne	86	83	9	11	5	6
- nakłady finansowe z budżetu państwa na rolnictwo powinny znacząco wzrosnąć	86	83	9	10	5	7
- w Polsce jest zbyt dużo małych gospodarstw	78	73	13	17	9	10
- ziemia musi przechodzić z gospodarstw podupadających do lepszych	76	71	12	15	12	14
- polskie rolnictwo jest zacofane i mało wydajne	55	52	39	41	5	7
- rolnicy są zbyt mało aktywni i przedsiębiorczy	47	49	38	38	15	13
- należy dążyć do zmniejszenia liczby osób zatrudnionych w rolnictwie	44	34	38	52	18	15

Niemal połowa ankietowanych krytycznie ocenia postawę samych rolników, zgadzając się ze stwierdzeniem, że są oni zbyt mało aktywni i przedsiębiorczy.

Stan polskiego rolnictwa najgorzej oceniają osoby o wyższym statusie społeczno-ekonomicznym: badani z wyższym wykształceniem, ankietowani osiągający stosunkowo wyższe dochody oraz respondenci zadowoleni z własnej sytuacji materialnej. W grupach społeczno-zawodowych problemy tej dziedziny gospodarki najostrej postrzegają kadra kierownicza i inteligencja oraz osoby pracujące na własny rachunek. Z negatywnymi opiniami na temat rolnictwa i postulatami jego restrukturyzacji szczególnie chętnie zgadzają się również uczniowie i studenci. Ponadto mieszkańcy największych miast są z reguły bardziej krytyczni w ocenie sytuacji w rolnictwie niż ci, którzy mieszkają w mniejszych miejscowościach, przede wszystkim na wsi. Sami rolnicy na ogół lepiej niż przeciętnie postrzegają stan polskiego rolnictwa, choć głosy krytyczne nie są wśród nich odosobnione. W większości mają oni świadomość, że polskie rolnictwo jest zanadto rozdrobnione i akceptują proces koncentracji ziemi rolnej. Równie często jak ogół społeczeństwa wskazują na potrzebę redukcji zatrudnienia w tej dziedzinie gospodarki. Znaczna część z nich (ponad

dwie piąte) zgadza się z opinią o zacofaniu i niskiej efektywności polskiego rolnictwa, a nawet skłonna jest uderzyć się we własne piersi, przyznając, że rolnicy są zbyt mało aktywni i przedsiębiorczy.

W elektoratach partyjnych opinie na temat stanu polskiego rolnictwa są zróżnicowane. Najbardziej krytycznie oceniają go zwolennicy PO i PiS, stosunkowo najlepiej sympatycy PSL i Samoobrony, którzy jednak w zdecydowanej większości również dostrzegają nadmierne rozdrobnienie struktury agrarnej w Polsce oraz potrzebę jej przeobrażeń. Duża część z nich (ponad dwie piąte) zgadza się z opinią o niskiej wydajności polskiego rolnictwa. Najwięcej kontrowersji budzi kwestia wielkości zatrudnienia w rolnictwie. Na konieczność jego redukcji wskazuje większość zwolenników PO i PiS oraz tylko co czwarty potencjalny wyborca PSL i Samoobrony.

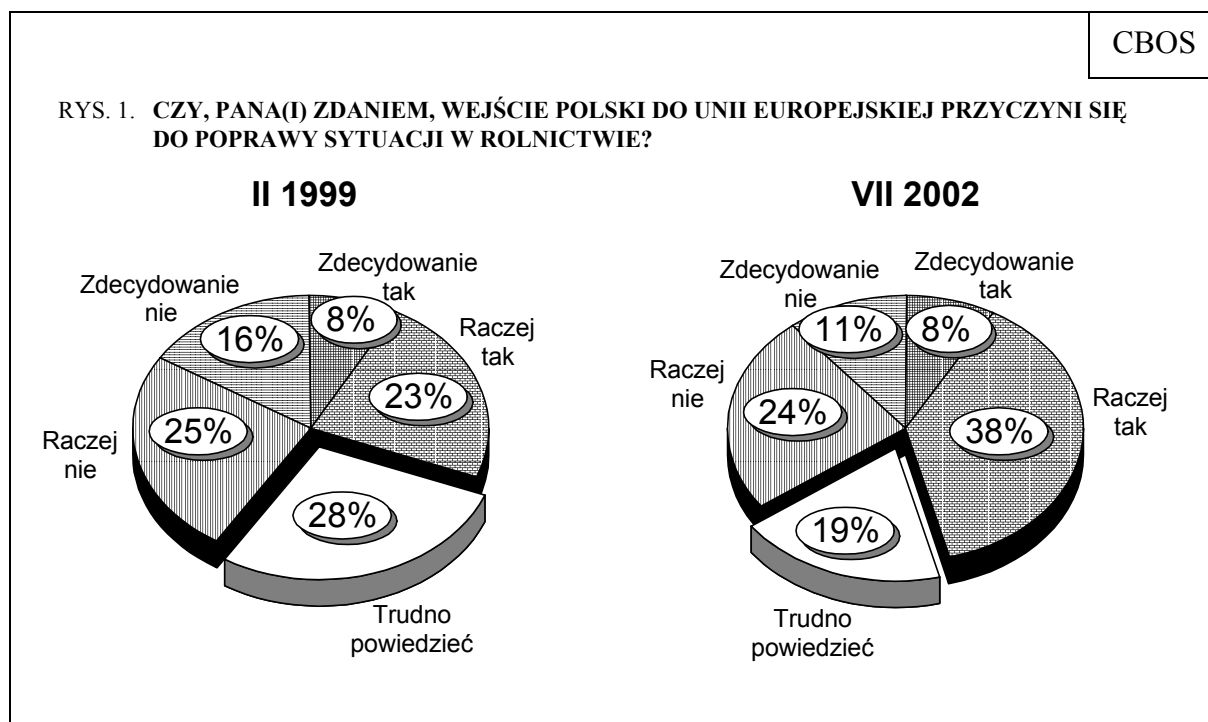
Powszechne jest oczekiwanie, że rząd zaangażuje się w rozwiązywanie problemów rolników. Według ogromnej większości ankietowanych nakłady finansowe z budżetu państwa na rolnictwo powinny znacząco wzrosnąć. Zdecydowana większość badanych jest zdania, że rząd powinien prowadzić interwencyjny skup produkcji rolnej oraz protekcjonistyczną politykę rolną poprzez utrzymywanie wysokich ceł na importowane produkty rolne.

Poparcie dla interwencjonizmu na rynku rolnym i jego ochrony celnej wyraźnie dominuje we wszystkich grupach społeczno-demograficznych i zawodowych. Stosunkowo najrzadziej postulaty te spotykają się z pozytywną reakcją wśród osób z wyższym wykształceniem i mieszkańców dużych miast. W elektoratach partyjnych stosunkowo najrzadziej popierają je zwolennicy PO.

POLSKIE ROLNICTWO W UNII EUROPEJSKIEJ

Mimo iż propozycje Komisji Europejskiej dotyczące rolnictwa są zdecydowanie poniżej oczekiwań Polaków, przede wszystkim zaś samych rolników, w ciągu ostatnich trzech i pół roku wzrosła (z 31% do 46%) liczba osób przekonanych, że przystąpienie Polski do Unii Europejskiej przyczyni się do poprawy sytuacji w tej dziedzinie gospodarki. Obecnie -

odmiennie niż w lutym 1999 roku - przekonanie, że polskie rolnictwo zyska na integracji, jest częstsze niż przeświadczenie, że poniesie straty.

O korzyściach dla rolnictwa z przystąpienia Polski do Unii Europejskiej najmocniej przekonani są ludzie młodzi - do 24 roku życia, przede wszystkim uczniowie i studenci. Optymizmowi w tej kwestii sprzyja także zadowolenie z własnej sytuacji materialnej. Najwięcej obaw co do przyszłości polskiego rolnictwa w Unii Europejskiej wyrażają respondenci powyżej 55 roku życia, mieszkańcy wsi, osoby o niskim statusie społeczno-materialnym - badani z wykształceniem podstawowym, ankietowani osiągający miesięczne dochody nieprzekraczające 300 zł *per capita* w rodzinie. Najbardziej sceptyczni co do możliwych korzyści z integracji są sami rolnicy. Niespełna co czwarty z nich spodziewa się poprawy sytuacji w rolnictwie po wejściu naszego kraju do Unii Europejskiej.

Opinie w tej kwestii wiążą się ze stosunkiem do członkostwa Polski w tej organizacji. O tym, że polskie rolnictwo zyska na integracji, przekonanych jest ponad dwie trzecie jej zwolenników i tylko co szósty jej przeciwnik.

Tabela 2

Czy, Pana(i) zdaniem, wejście Polski do Unii Europejskiej przyczyni się do poprawy sytuacji w rolnictwie?	Stosunek do integracji		
	zwolennicy	przeciwnicy	niezdecydowani
	w procentach		
Tak	67	17	19
Nie	20	69	36
Trudno powiedzieć	13	14	45
Ogółem	100	100	100

Respondenci oczekujący poprawy sytuacji w rolnictwie po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej są w ocenie jego aktualnego stanu bardziej krytyczni niż ci, którzy nie spodziewają się pozytywnych skutków integracji. Optymiści w tym względzie częściej niż pesymiści zgadzają się z poglądem, że polskie rolnictwo jest zacofane i mało wydajne. Częściej też postulują jego restrukturyzację - dostrzegają potrzebę zmniejszenia zatrudnienia w tej sferze gospodarki i koncentracji ziemi rolnej.

KTO TROSZCZY SIĘ O INTERESY ROLNIKÓW?

Mimo że PSL określane jest zwykle jako partia chłopska, w odczuciu społecznym to przede wszystkim Samoobrona troszczy się o interesy polskich rolników. Ponad dwie piąte ankietowanych (44%) uważa, że partia Andrzeja Leppera w dużym stopniu dba o sprawy rolników. Mniej badanych (36%) postrzega w ten sposób PSL. Inne ugrupowania w wyraźnie mniejszym stopniu - w opinii społecznej - uznawane są za reprezentantów interesów środowiska rolniczego. Stosunkowo najlepiej pod tym względem oceniane jest SLD.

Tabela 3

Jak Pan(i) sądzi, w jakim stopniu partie działające w Sejmie dbają o interesy rolników? W jakim stopniu dba o interesy rolników:	Samoobrona	PSL	LPR	SLD	PiS	PO
	w procentach					
- w dużym stopniu	44	36	12	9	8	6
- w niewielkim stopniu	23	32	28	42	28	29
- w bardzo małym stopniu lub w ogóle	21	19	40	35	40	43
Trudno powiedzieć	12	13	20	14	24	22

Warto zwrócić uwagę na to, jak kształtuje się ten element wizerunku uwzględnionych w badaniu partii politycznych w różnych grupach społecznych, szczególnie zaś wśród samych rolników. Okazuje się, że postrzeganie większości partii w tym wymiarze jest stosunkowo mało zróżnicowane ze względu na cechy społeczno-demograficzne badanych. Wyraźne różnice opinii obserwujemy przede wszystkim w przypadku PSL. Im ankietowani są niżej wykształceni, tym rzadziej postrzegają tę partię jako ugrupowanie reprezentujące interesy rolników. Przekonanie, że PSL w dużym stopniu troszczy się o sprawy tej grupy społecznej, wyraża 29% badanych z wykształceniem podstawowym, 33% z zasadniczym zawodowym, 37% ze średnim i aż 58% osób mających wyższe wykształcenie. Szczególnie interesujące są opinie samych rolników. Rzadziej niż inne grupy społeczno-zawodowe (poza robotnikami niewykwalifikowanymi) są oni skłonni uznać PSL za ugrupowanie sprzyjające rolnikom (28%²). Rolnicy zdecydowanie najczęściej wskazują na Samoobronę (48%) jako na reprezentanta swoich interesów. Wśród ogółu mieszkańców wsi - podobnie jak wśród wszystkich ankietowanych - za ugrupowanie najbardziej przychylne rolnikom uchodzi Samoobrona (47%), rzadziej PSL (38%). Wizerunek Samoobrony jako ugrupowania sprzyjającego rolnikom jest wyraźnie najczęstszy wśród ludzi młodych - do 24 roku życia (59%), uczniów i studentów (60%).

Interesujące jest, w jakim stopniu sympatycy poszczególnych ugrupowań postrzegają popieraną przez siebie partię jako troszczącą się o sprawy rolników. Najczęściej określają w ten sposób bliskie sobie ugrupowanie potencjalni wyborcy Samoobrony (60%), PSL (58%), a także LPR (56%). Sympatycy pozostałych ugrupowań uwzględnionych w analizie zdecydowanie rzadziej identyfikują popieraną przez siebie partię ze sprawami rolnictwa. Jako ugrupowanie w dużym stopniu dbające o interesy rolników określa bliską sobie formację 22% zwolenników SLD, 17% sympatyków PO i 14% potencjalnych wyborców PiS.

² W nawiasach podajemy odsetki osób, które postrzegają dane ugrupowanie jako w dużym stopniu troszczące się o interesy rolników.

Polacy nie są zadowoleni ze stanu polskiego rolnictwa. Dostrzegają potrzebę koncentracji ziemi rolnej, oczekują większej aktywności ze strony rolników, jednak postulaty ograniczenia liczby osób zatrudnionych w rolnictwie budzą ich wzrastający sprzeciw. Powszechnie akceptowana jest protekcyjnistyczna polityka rolna i interwencje państwa na rynku rolnym. Ugrupowania, które najsilniej popierają tego rodzaju działania, postrzegane są jako najlepiej reprezentujące interesy rolników.

Obecnie większa niż przed kilkoma laty część opinii publicznej jest zdania, że wejście Polski do Unii Europejskiej przyczyni się do poprawy sytuacji w rolnictwie. Zapewne wynika to z większej świadomości tego, że członkostwo naszego kraju w tej organizacji nie będzie oznaczać jedynie otwarcia się na konkurencję unijnych produktów rolnych, ale także wymierne wsparcie dla rolnictwa.

Opracowała

Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1. Słyszysz się różne stwierdzenia na temat stanu rolnictwa i polityki rolnej. Proszę powiedzieć, czy zgadza się Pan(i), czy też nie zgadza ze stwierdzeniem, że **polskie rolnictwo jest zacofane i mało wydajne** (%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	52	41	7	1024
Płeć				
Mężczyźni	58	38	3	489
Kobiety	46	44	10	535
Wiek				
18-24 lat	66	31	3	158
25-34	52	41	8	185
35-44	45	49	6	163
45-54	56	39	5	222
55-64	48	44	8	134
65 lat i więcej	44	44	11	163
Miejsce zamieszkania				
Wieś	46	46	7	376
Miasto do 20 tys.	53	43	3	135
20-100 tys.	55	35	11	201
101-500 tys.	54	38	8	183
501 tys. i więcej mieszk.	61	37	3	129
Wykształcenie				
Podstawowe	48	39	12	261
Zasadnicze zawodowe	52	40	8	293
Średnie	51	45	4	354
Wyższe	65	34	2	116
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	65	35	0	86
Prac.umysł.niż.szczebła	53	45	2	87
Pracownicy fiz.- umysł.	65	24	11	75
Robotnicy wykwalifikowani	48	44	7	72
Robotnicy niewykwalifik.	52	43	5	43
Rolnicy	43	55	2	52
Pracujący na własny rach.	63	33	4	49
Bierni zawodowo				
Renciści	37	44	19	114
Emeryci	49	41	10	192
Uczniowie i studenci	71	23	5	68
Bezrobotni	49	48	3	144
Gospodynie domowe i inni	41	56	3	42
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	57	40	3	148
spółce właścicieli	51	44	4	67
prywatnych i państwa	61	33	6	202
sekt. pryw. poza rolnict.	61	33	6	202
prywatnym gosp. rolnym	42	56	2	57
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	45	46	8	132
300-399	45	48	7	106
400-599	54	39	7	187
600-800	49	44	7	168
Powyżej 800 zł	61	34	6	162
Ocena własnych war. mater.				
Złe	48	45	8	354
Średnie	51	42	7	472
Dobre	63	32	5	198
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	49	39	12	68
Raz w tygodniu	51	43	7	530
1-2 razy w miesiącu	51	43	6	149
Kilka razy w roku	55	38	7	178
W ogóle nie uczestniczy	57	39	5	96
Poglądy polityczne				
Lewica	53	43	4	248
Centrum	55	42	3	282
Prawica	57	40	3	217
Trudno powiedzieć	44	39	17	277

Tabela 2. Słyszysz różne stwierdzenia na temat stanu rolnictwa i polityki rolnej. Proszę powiedzieć, czy zgadza się Pan(i) czy też nie zgadza ze stwierdzeniem, że w Polsce jest zbyt dużo małych gospodarstw?
(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	73	17	10	1024
Płeć				
Mężczyźni	76	18	6	489
Kobiety	69	16	14	535
Wiek				
18-24 lat	79	12	9	158
25-34	73	19	8	185
35-44	71	20	8	163
45-54	72	16	12	222
55-64	73	18	9	134
65 lat i więcej	68	16	16	163
Miejsce zamieszkania				
Wieś	71	20	10	376
Miasto do 20 tys.	73	15	12	135
20-100 tys.	69	15	15	201
101-500 tys.	76	15	9	183
501 tys. i więcej mieszk.	77	17	5	129
Wykształcenie				
Podstawowe	68	14	18	261
Zasadnicze zawodowe	71	20	9	293
Średnie	77	15	9	354
Wyższe	74	23	2	116
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	78	20	3	86
Prac.umysł.niż.szczebła	71	19	10	87
Pracownicy fiz.-umysł.	84	9	7	75
Robotnicy wykwalifikowani	70	23	7	72
Robotnicy niewykwalifik.	78	20	2	43
Rolnicy	63	26	11	52
Pracujący na własny rach.	86	13	1	49
Bierni zawodowo				
Renciści	62	18	21	114
Emeryci	70	17	13	192
Uczniowie i studenci	80	10	10	68
Bezrobotni	71	16	13	144
Gospodynie domowe i inni	75	17	8	42
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	71	18	11	148
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	76	22	2	67
sekt. pryw. poza rolnict.	81	16	4	202
prywatnym gosp. rolnym	64	26	10	57
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	72	19	9	132
300-399	68	20	11	106
400-599	75	18	8	187
600-800	72	15	12	168
Powyżej 800 zł	76	15	9	162
Ocena własnych war. mater.				
Złe	69	18	13	354
Średnie	70	19	12	472
Dobre	85	11	3	198
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	64	21	15	68
Raz w tygodniu	76	14	10	530
1-2 razy w miesiącu	69	21	10	149
Kilka razy w roku	73	16	10	178
W ogóle nie uczestniczy	63	26	11	96
Poglądy polityczne				
Lewica	76	17	7	248
Centrum	76	17	7	282
Prawica	79	16	5	217
Trudno powiedzieć	62	17	21	277

Tabela 3. Słyszysz różne stwierdzenia na temat stanu rolnictwa i polityki rolnej. Proszę powiedzieć, czy zgadza się Pan(i) czy też nie zgadza ze stwierdzeniem, że należy dążyć do zmniejszenia liczby osób zatrudnionych w rolnictwie?

	(%)			
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	34	52	15	1024
Płeć				
Mężczyźni	40	50	10	489
Kobiety	28	53	19	535
Wiek				
18-24 lat	32	57	11	158
25-34	36	52	12	185
35-44	31	61	8	163
45-54	35	50	15	222
55-64	37	46	17	134
65 lat i więcej	33	42	25	163
Miejsce zamieszkania				
Wieś	32	56	13	376
Miasto do 20 tys.	35	45	20	135
20-100 tys.	30	54	16	201
101-500 tys.	34	52	14	183
501 tys. i więcej mieszk.	43	43	14	129
Wykształcenie				
Podstawowe	26	48	26	261
Zasadnicze zawodowe	34	55	11	293
Średnie	35	55	10	354
Wyższe	48	41	11	116
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier. i inteligencja	44	43	13	86
Prac. umysł. niż. szczebla	30	64	6	87
Pracownicy fiz. - umysł.	28	62	10	75
Robotnicy wykwalifikowani	36	54	10	72
Robotnicy niewykwalifik.	44	49	7	43
Rolnicy	33	55	12	52
Pracujący na własny rach.	53	36	10	49
Bierni zawodowo				
Renciści	24	53	23	114
Emeryci	38	39	24	192
Uczniowie i studenci	49	43	8	68
Bezrobotni	23	61	16	144
Gospodynie domowe i inni	18	74	8	42
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	30	55	15	148
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	40	57	3	67
sekt. pryw. poza rolnict.	43	49	8	202
prywatnym gosp. rolnym	34	55	11	57
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	20	67	12	132
300-399	29	53	18	106
400-599	29	60	11	187
600-800	45	41	14	168
Powyżej 800 zł	41	45	14	162
Ocena własnych war. mater.				
Złe	30	52	18	354
Średnie	33	53	14	472
Dobre	43	47	10	198
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	25	47	28	68
Raz w tygodniu	34	52	14	530
1-2 razy w miesiącu	32	59	9	149
Kilka razy w roku	35	52	13	178
W ogóle nie uczestniczy	42	39	20	96
Poglądy polityczne				
Lewica	35	58	7	248
Centrum	38	51	11	282
Prawica	40	47	13	217
Trudno powiedzieć	23	50	27	277

Tabela 4. Słyszysz się różne stwierdzenia na temat stanu rolnictwa i polityki rolnej. Proszę powiedzieć, czy zgadza się Pan(i) czy też nie zgadza ze stwierdzeniem, że **rolnicy są zbyt mało aktywni i przedsiębiorczy?** (%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	49	38	13	1024
Płeć				
Mężczyźni	55	38	7	489
Kobiety	44	38	18	535
Wiek				
18-24 lat	47	43	10	158
25-34	50	38	13	185
35-44	48	44	7	163
45-54	53	35	13	222
55-64	51	37	12	134
65 lat i więcej	44	33	22	163
Miejsce zamieszkania				
Wieś	39	47	14	376
Miasto do 20 tys.	55	35	10	135
20-100 tys.	53	33	15	201
101-500 tys.	55	33	12	183
501 tys. i więcej mieszk.	58	32	10	129
Wykształcenie				
Podstawowe	39	39	22	261
Zasadnicze zawodowe	45	44	11	293
Średnie	53	38	8	354
Wyższe	70	21	8	116
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	69	23	8	86
Prac.umysł.niż.szczebła	54	39	7	87
Pracownicy fiz.-umysł.	55	31	14	75
Robotnicy wykwalifikowani	44	42	14	72
Robotnicy niewykwalifik.	52	34	14	43
Rolnicy	44	46	10	52
Pracujący na własny rach.	72	25	4	49
Bierni zawodowo				
Renciści	36	40	24	114
Emeryci	48	35	17	192
Uczniowie i studenci	54	35	12	68
Bezrobotni	37	55	8	144
Gospodynie domowe i inni	45	42	12	42
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	58	28	15	148
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	51	41	8	67
sekt. pryw. poza rolnict.	60	31	8	202
prywatnym gosp. rolnym	43	45	11	57
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	32	54	14	132
300-399	49	43	10	106
400-599	51	35	14	187
600-800	54	32	15	168
Powyżej 800 zł	63	28	9	162
Ocena własnych war. mater.				
Złe	43	45	12	354
Średnie	46	39	15	472
Dobre	68	24	8	198
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	49	29	21	68
Raz w tygodniu	48	39	13	530
1-2 razy w miesiącu	43	47	10	149
Kilka razy w roku	51	39	9	178
W ogóle nie uczestniczy	59	22	18	96
Poglądy polityczne				
Lewica	54	37	9	248
Centrum	48	43	9	282
Prawica	58	34	7	217
Trudno powiedzieć	38	38	24	277

Tabela 5. Słyszysz się różne stwierdzenia na temat stanu rolnictwa i polityki rolnej. Proszę powiedzieć, czy zgadza się Pan(i) czy też nie zgadza ze stwierdzeniem, że nakłady finansowe z budżetu państwa na rolnictwo powinny znacząco wzrosnąć?

	(%)			
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	83	10	7	1024
Płeć				
Mężczyźni	86	11	3	489
Kobiety	81	8	11	535
Wiek				
18-24 lat	82	11	7	158
25-34	77	17	6	185
35-44	87	9	4	163
45-54	86	7	7	222
55-64	85	6	8	134
65 lat i więcej	81	7	12	163
Miejsce zamieszkania				
Wieś	90	5	5	376
Miasto do 20 tys.	80	12	8	135
20-100 tys.	87	6	7	201
101-500 tys.	78	13	9	183
501 tys. i więcej mieszk.	68	19	13	129
Wykształcenie				
Podstawowe	83	6	11	261
Zasadnicze zawodowe	88	8	4	293
Średnie	83	10	7	354
Wysze	71	21	8	116
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier. i inteligencja	76	13	11	86
Prac. umysł. niż. szczebla	82	16	1	87
Pracownicy fiz. - umysł.	81	9	10	75
Robotnicy wykwalifikowani	82	11	7	72
Robotnicy niewykwalifik.	78	16	6	43
Rolnicy	99	0	1	52
Pracujący na własny rach.	74	22	4	49
Bierni zawodowo				
Renciści	86	5	9	114
Emeryci	81	6	13	192
Uczniowie i studenci	80	10	10	68
Bezrobotni	89	8	2	144
Gospodynie domowe i inni	85	13	2	42
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	81	11	9	148
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	82	12	6	67
sekt. pryw. poza rolnict.	75	18	7	202
prywatnym gosp. rolnym	99	0	1	57
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	94	4	2	132
300-399	90	8	2	106
400-599	83	8	9	187
600-800	84	9	8	168
Powyżej 800 zł	73	15	11	162
Ocena własnych war. mater.				
Złe	83	11	7	354
Średnie	85	7	8	472
Dobre	80	13	7	198
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	84	6	10	68
Raz w tygodniu	87	8	5	530
1-2 razy w miesiącu	79	13	8	149
Kilka razy w roku	80	9	11	178
W ogóle nie uczestniczy	71	15	14	96
Poglądy polityczne				
Lewica	83	10	6	248
Centrum	84	11	5	282
Prawica	85	12	3	217
Trudno powiedzieć	81	6	14	277

Tabela 6. Czy, Pana(i) zdaniem, wejście Polski do Unii Europejskiej przyczyni się do poprawy sytuacji w rolnictwie? (%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	46	35	19	1024
Płeć				
Mężczyźni	50	39	11	489
Kobiety	41	32	26	535
Wiek				
18-24 lat	61	27	12	158
25-34	46	38	17	185
35-44	45	37	17	163
45-54	46	34	19	222
55-64	33	46	22	134
65 lat i więcej	39	32	29	163
Miejsce zamieszkania				
Wieś	38	39	23	376
Miasto do 20 tys.	53	27	20	135
20-100 tys.	45	35	21	201
101-500 tys.	54	32	14	183
501 tys. i więcej mieszk.	50	37	13	129
Wykształcenie				
Podstawowe	36	35	29	261
Zasadnicze zawodowe	46	38	15	293
Średnie	50	34	16	354
Wyższe	50	33	17	116
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier. i inteligencja	54	34	13	86
Prac.umysł.niż.szczebła	52	34	14	87
Pracownicy fiz.-umysł.	51	26	23	75
Robotnicy wykwalifikowani	50	40	9	72
Robotnicy niewykwalifik.	51	42	7	43
Rolnicy	23	58	18	52
Pracujący na własny rach.	48	43	9	49
Bierni zawodowo				
Renciści	37	35	28	114
Emeryci	37	33	30	192
Uczniowie i studenci	65	21	14	68
Bezrobotni	48	34	18	144
Gospodynie domowe i inni	42	41	17	42
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	47	37	16	148
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	61	28	11	67
sekt. pryw. poza rolnict.	51	38	11	202
prywatnym gosp. rolnym	20	62	18	57
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	39	38	23	132
300-399	56	31	13	106
400-599	46	33	20	187
600-800	50	31	19	168
Powyżej 800 zł	53	33	14	162
Ocena własnych war. mater.				
Złe	37	39	25	354
Średnie	47	35	18	472
Dobre	58	31	11	198
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	34	36	30	68
Raz w tygodniu	45	36	18	530
1-2 razy w miesiącu	42	39	19	149
Kilka razy w roku	51	33	16	178
W ogóle nie uczestniczy	50	30	20	96
Poglądy polityczne				
Lewica	52	34	14	248
Centrum	50	35	15	282
Prawica	46	42	12	217
Trudno powiedzieć	35	31	34	277

Tabela 7. Jak Pan(i) sądzi, w jakim stopniu partie działające w Sejmie dbają o interesy rolników? W jakim stopniu **SLD** dba o interesy rolników?
1 - W dużym stopniu; 2 - W niewielkim stopniu; 3 - W bardzo małym stopniu lub w ogóle

	(%)				
	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	9	42	35	14	1024
Płeć					
Mężczyźni	10	43	40	8	489
Kobiety	9	41	30	20	535
Wiek					
18-24 lat	12	41	26	20	158
25-34	8	42	35	15	185
35-44	8	47	35	11	163
45-54	8	45	36	10	222
55-64	10	40	40	10	134
65 lat i więcej	11	34	36	20	163
Miejsce zamieszkania					
Wieś	7	42	38	13	376
Miasto do 20 tys.	12	36	35	17	135
20-100 tys.	11	48	28	12	201
101-500 tys.	10	33	38	18	183
501 tys. i więcej mieszk.	9	49	28	13	129
Wykształcenie					
Podstawowe	7	35	37	21	261
Zasadnicze zawodowe	9	42	36	12	293
Średnie	11	45	30	14	354
Wyższe	10	47	36	7	116
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	9	47	35	10	86
Prac. umysł. niż. szczebla	5	52	35	8	87
Pracownicy fiz.- umysł.	15	41	27	16	75
Robotnicy wykwalifikowani	16	42	34	7	72
Robotnicy niewykwalifik.	3	48	42	8	43
Rolnicy	1	38	48	14	52
Pracujący na własny rach.	6	37	51	6	49
Bierni zawodowo					
Renciści	13	33	41	14	114
Emeryci	9	38	34	19	192
Uczniowie i studenci	12	43	19	26	68
Bezrobotni	10	37	34	18	144
Gospodynie domowe i inni	6	69	17	8	42
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	9	43	37	10	148
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	13	52	27	7	67
sekt. pryw. poza rolnict.	9	44	38	10	202
prywatnym gosp. rolnym	3	36	48	13	57
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	6	36	45	13	132
300-399	9	39	39	13	106
400-599	9	38	39	14	187
600-800	12	46	28	15	168
Powyżej 800 zł	11	47	30	12	162
Ocena własnych war. mater.					
Złe	8	37	41	15	354
Średnie	11	43	31	15	472
Dobre	8	48	32	11	198
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	4	34	34	27	68
Raz w tygodniu	9	43	34	14	530
1-2 razy w miesiącu	11	40	39	10	149
Kilka razy w roku	11	42	33	14	178
W ogóle nie uczestniczy	10	45	33	13	96
Poglądy polityczne					
Lewica	21	51	23	5	248
Centrum	10	46	35	10	282
Prawica	4	41	47	7	217
Trudno powiedzieć	3	30	34	33	277

Tabela 8. Jak Pan(i) sądzi, w jakim stopniu partie działające w Sejmie dbają o interesy rolników? W jakim stopniu PSL dba o interesy rolników?
1 - W dużym stopniu; 2 - W niewielkim stopniu; 3 - W bardzo małym stopniu lub w ogóle

	(%)				
	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	36	32	19	13	1024
Płeć					
Mężczyźni	38	35	20	7	489
Kobiety	35	29	18	17	535
Wiek					
18-24 lat	40	32	11	17	158
25-34	32	32	20	16	185
35-44	32	37	21	10	163
45-54	42	31	18	9	222
55-64	35	33	22	10	134
65 lat i więcej	35	26	25	13	163
Miejsce zamieszkania					
Wieś	38	29	24	10	376
Miasto do 20 tys.	31	32	16	20	135
20-100 tys.	39	33	16	12	201
101-500 tys.	32	32	21	14	183
501 tys. i więcej mieszk.	41	37	13	10	129
Wykształcenie					
Podstawowe	29	29	24	18	261
Zasadnicze zawodowe	33	34	22	10	293
Średnie	37	35	15	13	354
Wyższe	58	22	16	4	116
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	51	27	14	9	86
Prac. umysł. niż. szczebla	51	26	14	9	87
Pracownicy fiz.- umysł.	35	35	13	17	75
Robotnicy wykwalifikowani	35	36	23	6	72
Robotnicy niewykwalifik.	24	28	37	11	43
Rolnicy	28	38	25	8	52
Pracujący na własny rach.	40	35	23	2	49
Bierni zawodowo					
Renciści	33	28	24	14	114
Emeryci	33	29	24	14	192
Uczniowie i studenci	40	28	9	23	68
Bezrobotni	32	37	13	18	144
Gospodynie domowe i inni	36	41	19	4	42
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	41	29	20	10	148
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	38	30	25	7	67
sekt. pryw. poza rolnict.	43	32	16	10	202
prywatnym gosp. rolnym	29	36	28	8	57
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	31	25	31	13	132
300-399	28	38	20	14	106
400-599	33	39	18	11	187
600-800	40	32	13	15	168
Powyżej 800 zł	46	31	14	9	162
Ocena własnych war. mater.					
Złe	29	31	25	15	354
Średnie	38	33	17	13	472
Dobre	46	31	14	9	198
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	33	24	18	25	68
Raz w tygodniu	37	34	18	12	530
1-2 razy w miesiącu	33	31	28	9	149
Kilka razy w roku	41	27	18	13	178
W ogóle nie uczestniczy	34	36	18	12	96
Poglądy polityczne					
Lewica	50	32	14	3	248
Centrum	35	39	15	11	282
Prawica	43	31	23	4	217
Trudno powiedzieć	20	25	26	30	277

Tabela 9. Jak Pan(i) sądzi, w jakim stopniu partie działające w Sejmie dbają o interesy rolników? W jakim stopniu **Samobrona** dba o interesy rolników?
1 - W dużym stopniu; 2 - W niewielkim stopniu; 3 - W bardzo małym stopniu lub w ogóle

	(%)				
	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	44	23	21	12	1024
Płeć					
Mężczyźni	47	23	23	7	489
Kobiety	42	23	19	16	535
Wiek					
18-24 lat	59	16	9	16	158
25-34	47	24	18	10	185
35-44	46	24	21	9	163
45-54	42	24	24	10	222
55-64	38	29	24	10	134
65 lat i więcej	34	22	29	15	163
Miejsce zamieszkania					
Wieś	47	23	19	11	376
Miasto do 20 tys.	46	23	20	11	135
20-100 tys.	48	22	19	12	201
101-500 tys.	33	24	27	15	183
501 tys. i więcej mieszk.	45	26	21	8	129
Wykształcenie					
Podstawowe	43	18	23	16	261
Zasadnicze zawodowe	47	20	21	11	293
Średnie	43	27	19	11	354
Wyższe	43	31	23	4	116
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	42	26	27	4	86
Prac. umysł. niż. szczebla	48	28	16	9	87
Pracownicy fiz.- umysł.	44	22	19	15	75
Robotnicy wykwalifikowani	51	6	35	7	72
Robotnicy niewykwalifik.	43	28	21	9	43
Rolnicy	48	28	15	10	52
Pracujący na własny rach.	56	33	9	2	49
Bierni zawodowo					
Renciści	32	25	27	16	114
Emeryci	34	25	27	14	192
Uczniowie i studenci	60	14	11	15	68
Bezrobotni	46	22	15	16	144
Gospodynie domowe i inni	65	17	10	8	42
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	39	29	23	9	148
spółce właścicieli	50	15	27	9	67
prywatnych i państwa	52	23	19	6	202
sekt. pryw. poza rolnict.	48	27	16	9	57
prywatnym gosp. rolnym					
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	39	17	30	14	132
300-399	49	20	18	13	106
400-599	53	17	19	11	187
600-800	46	27	15	11	168
Powyżej 800 zł	38	25	26	11	162
Ocena własnych war. mater.					
Złe	45	19	25	12	354
Średnie	43	26	18	13	472
Dobre	47	25	20	9	198
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	35	22	17	26	68
Raz w tygodniu	44	26	18	12	530
1-2 razy w miesiącu	48	19	25	8	149
Kilka razy w roku	49	20	22	9	178
W ogóle nie uczestniczy	40	20	30	11	96
Poglądy polityczne					
Lewica	50	28	18	4	248
Centrum	44	28	20	9	282
Prawica	48	22	24	5	217
Trudno powiedzieć	37	15	22	27	277